

ਐਸਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਡੀ.ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ, ਜੇ,

ਹਰਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।

1982 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 140।

25 ਨਵੰਬਰ 1983

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ (1974 ਦਾ 1974)—ਧਾਰਾ 167(2)— ਇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜ਼ਾਂਚ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ—ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਲੜੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ—ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸੀਮਾ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸਮੁੱਚਾ—ਕੀ ਸਿਰਫ ਇਕ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ—ਅਜਿਹੀ ਸੀਮਾ—ਕੀ ਇਕੋ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 167(2) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸੀਮਾ ਪੂਰੇ ਵਿੱਚ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸਿਰਫ ਇਕ ਕੇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਕਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

1. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੋਨਤਖ ਸਿੰਘ, ਏਆਈਆਰ 1956 ਮੱਧ ਭਾਰਤ 130।

2. ਧਮਨ ਹੀਰਾਨੰਦ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, ਏਆਈਆਰ 1937 ਸਿੰਧ 251।

(Para 17)

3. ਤਿਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ), 1982 CLR 57

ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ-।

12 ਫਰਵਰੀ 1982 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸੀ.ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਐਸ. ਤੇਵਤੀਆ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 25 ਨਵੰਬਰ, 1983 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਦੀ ਧਾਰਾ 401 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧਨ ਲਈ ਪੀ.ਸੀ. ਜੇ.ਐਮ.ਆਈ.ਸੀ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਤੀ 29 ਜਨਵਰੀ, 1982 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 4 ਫਰਵਰੀ, 1982 ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਡ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੋਸ਼: ਏਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 124-4 ਅਤੇ 153-4 ਦੇ ਤਹਿਤ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਐਚ ਐਸ ਨਾਗਰਾ ਅਤੇ ਐਚ ਐਸ ਭੁੱਲਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜੀ ਐਸ ਗਰੇਵਾਲ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਆਨੰਦ ਸਵਰੂਪ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੰਜੀਵ ਪੱਬੀ ਨਾਲ।

I.L.R, Punjab and Haryana (1984)2

ਨਿਰਣਾ

ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ. ਜੇ

(1) ਕੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸੀਮਾ, ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 167(2) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੂਰੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕੇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ - ਇਹ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

2. ਹਰਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 12 ਜਨਵਰੀ, 1982 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 1st ਕਲਾਸ, ਜਲਧਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(1) ਸੀ.ਆਰ. Mis 5260-M/81 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 30 ਨਵੰਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਹੋਇਆ,

ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਉਪ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਕੋਟਵਾਲੀ', ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ - 1982 ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਫਸਟ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰਬਰ 360 ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਤਵਤੀਸ਼ ਲਈ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 1 ਕਲਾਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਦਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸ੍ਰੀ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਲਗਭਗ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 167(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਕੋਡ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਪੁਛਗਿੱਛ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1967 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 124-ਏ ਅਤੇ 153-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਸਿਟੋ ਵਜੋਂ, ਉਸਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 4 ਫਰਵਰੀ, 1982 ਤੱਕ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

3. ਮੌਜੂਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਤਿਵਾਤੀਆ, ਜੇ. ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਬਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਤੋਂ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸਾਪੇਖਿਕ ਘਾਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਮੁੱਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 1973. ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਇਸ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਭਾਗ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਸਭ

Harsimran Singh, v. The State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ: -

" ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਚੌਵੀ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

- (1) ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ

ਧਾਰਾ 57 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਚੌਵੀ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਇਲਜ਼ਾਮ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ, ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਜਾਂ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ, ਤੁਰੰਤ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜੇਗਾ।

- (2) ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੋਵੇ। ਮਿਆਦ ਪੂਰੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਹੱਈਆ -

xx xx xx
x x x "

ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 344 (ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰੀ ਧਾਰਾ 309 ਹੈ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਅਤੇ 344 ਦੇ ਅਸਲ ਕੰਮਕਾਜ ਨੇ ਕੁਝ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ 41 ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਸਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 167 ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੱਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ

ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ "ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ" ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 344 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਮਾਂਡ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੱਚੇ ਕੇਸ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ 1* ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ 60 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ 60 ਦਿਨ ਨਿਯਮ ਬਣ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਥਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹੱਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ
.....।

ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੀ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 309 ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੋਧਾਂ ਕਰਕੇ ਉਪਚਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 344 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਧਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 309 ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 167 ਵਿਚ ਇਕੱਲੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਮੌਤ, ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 90 ਦਿਨ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇਣ ਦਾ ਮੱਧਮ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ। ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਦਸ ਸਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ 60 ਦਿਨਾਂ ਲਈ। ਹੁਣ ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੈਦ ਹੁਣ 60 ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167(2) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਹੋਰ ਸੀਮਾ ਜਾਂਚ ਲਈ, ਪੂਰੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ- ਕੀ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਇਹ ਸੀਮਾ ਇੱਕ ਕੇਸ ਲਈ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

6. ਧਾਰਾ 167 ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧ. ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਖਵਾਜਾ ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ (2) ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕਲਾਸਿਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕੰਮ ਪੂਰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਢਿੱਲ-ਮੱਠ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ, ਇਹ ਵੀ ਉਚਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਆਂਇਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਪੁਲਿਸ, ਜਿਸਦਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕਾ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਪਹੁੰਚ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਤਿੱਖੀ ਜਾਂਚ ਸਮੇਤ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ।

Harsimran Singh, v. The State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

7. ਫਿਰ ਵੀ, ਬਾਹਰੋਂ, ਸਾਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਜੀ.ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਧਾਰਾ 167(2) ਦੀ ਅਸਲ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਹੈ, ਜੋਕਰ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸੀਮਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਗ਼ਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਲੰਬੀ ਬਾਂਹ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਅਣਗਿਣਤ ਰਿਮਾਂਡ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਕੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਘਿਨਾਉਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 167 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸੀਮਾ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਉਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੀਜੇ ਕੇਸ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰੰਗੀਨ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਚੇਨ ਕਸਟਡੀ" ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲਿੰਕ ਜੋੜ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਸਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

(2) ਏਆਈਆਰ 1945 ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ 18.

ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਜੁਰਮ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਹਾਤੇ 'ਤੇ, ਸ੍ਰੀ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕੁਝ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 167 (2) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਕਈ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇੱਕ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।

8. ਅਸੀਂ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਡੂਅਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕੀਤੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਡਰ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਗਾੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਭਾਵ, ਇਸਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਗੇ। ਅਸੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸੀਮਤ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ . ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਗੁਣਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਡਰ ਦੀ

ਦਲੀਲ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਲ.ਸੀ. ਗੋਲਕ ਨਾਥ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ v ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਵਾਂਚੂ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਾਰਨ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਜਿਵੇਂ ਕਿ: -

" ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਧਾਰਣ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ "

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਨੂੰ ਨਿਡਰਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(3) ਏਆਈਆਰ 1967 ~ਐਸਸੀਟੀ 1643

9. ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਉਪਚਾਰਕ ਉਪਾਅ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਇਹ ਰੱਖ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਮੈਨ ਡੇਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਕਮੀਆਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਤੰਬੂ ਲਗਾਵਾਂਗੇ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ।

10. ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 "ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਤੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ੍ਰੀ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਸਿਧਾਂਤਕ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਨਾਗਰਿਕ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਨਵੇਂ ਰਿਮਾਂਡ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਿਲਕੁਲ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਧਮਨ ਹੀਰਾਨੰਦ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, (4); ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (5), ਅਤੇ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (6)।

10-ਏ. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਵਿਦਿਅਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਚਤੁਰਾਈ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਿਹਰਾ ਲਿਆਏਗਾ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਗਲਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਟੱਲ ਪੱਟੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ

Harsimran Singh, v. The State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

- (4) ਏਆਈਆਰ 1937 ਸਿੰਧ 2511 — -
 (5) ਏਆਈਆਰ 1978 ਪੀ.ਬੀ. & Hy. 11.
 (6) ਏਆਈਆਰ 1980 ਐਸਸੀ 1632

ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੁਰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਟੱਟ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਹਿਤਾ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 41, 44, 48 ਅਤੇ 57 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਖਾਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਮੂਰਤ ਵਜੋਂ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੁੜ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸੀਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ, ਝੁਕਾਅ ਹੁਣ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਉਸਾਰੀ ਵੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਵਾਂਗੇ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਗਲਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਬਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ. .

11. ਹੁਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਮਿਸਟਰ ਗਰੇਵਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਸਾਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜ਼ਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਬਾਂਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। . ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੁਰਮਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਕਦੇ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਤਸੁਕ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲੇਗਾ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ) ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਮੁੜ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਆਦਮੀ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਜੁਰਮ ਲਈ। ਪਹਿਲਾਂ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੂਜੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਦੂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਦੂਜੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਮੁੜ-ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿਖਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਢੁਕਵੀਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਿਖਾਵਾਂਗੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਕੋਲ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਧਮਨ ਹੀਰਾਨੰਦ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਨਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ

ਸਾਇਬੇਰੀਆ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਅਰਥਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।

12. ਹੁਣ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਮਿਲੇਗੀ, ਸ੍ਰੀ ਗਰੇਵਾਲ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਢੁਕਵੀਂ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ. ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਟੈਂਡ ਲਈ ਮੂਲ ਭਰੋਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ (7) ਅਤੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (8) ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

13. ਸਾਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਿਰਾਸਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਨਿਰਵਿਘਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 157 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਫਿਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ।

(7) ਏਆਈਆਰ 1956 ਮੱਧ ਭਾਰਤ 130.

(8) ਏਆਈਆਰ 1980 ਐਸਸੀ 1632

ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ: -

“ਹੁਣ ਸਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸਯੋਗ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ, ਕੋਡ ਮੈਜਿਸਟਰੇਸੀ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਹਿਲੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ 15 ਦਿਨਾਂ ਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਜੀਵਨ ਖੂਨ ਹੈ।

ਹੁਣ, ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦ ਸਵਰੂਪ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਸਿਰਫ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਹੀ ਕੁੱਲ ਜਾਂਚ ਦਾ ਜੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼, 1934 ਦੇ ਵਾਲੀਅਮ-ਆਈਲ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 25.56 ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, 'ਦਾ ਸਦਰਭ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

« ♦ ♦ * *

(2) ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਚੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਆਧਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ

Harsimran Singh, v. The State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ:-

- (a) ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀਆਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।
- (b) ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਂ ਨੇੜੇ ਪਾਏ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।
- (c) ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।
- (d) ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ।” * * *

ਨਿਯਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

Harsimran Singh v. The State of Punjab (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਨਿਆਇਕ ਜਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਅਮਲੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਯੋਗ। ਸਾਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸ਼ੱਕ ਹੈ (ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ) ਕਿ ਜੇਲ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਡਰ ਟਰਾਇਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ■ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 15 ਦਿਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

14) ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸਤੋਖ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਆਪਕ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵੀ ਉਨਾ ਹੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੋਡ ਕੀ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ—ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਨਿਆਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਸਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਾਬਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੁੰਜ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਲ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ^e ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਹਿਰਾਸਤ।

15) ਧਾਮਨ ਹੀਰਾਨੰਦ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਨਿਰੀਖਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ, ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167(2) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।, ਉਹ ਥੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਮਾਧੋ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਨਚੋਕ, ਸੀਜੇ (ਉਸ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਵਜੋਂ) ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਰੋਮ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਅਸਹਿਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਾਜਸਥਾਨ (9) ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਸੰਬੰਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

“ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਚਲਾਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਂ ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦਾ ਸਬੂਤ ਲੱਭਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੋਪਣਾ ਕੁਝ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ; ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 167(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਂ ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ

Sushil Kumar v. The State of Haryana (S. S. Sandhwalia, CJ.)

ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਭਾਗ. ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?'

ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਮਝੋਤੇ ਵਿੱਚ ਹਾਂ।

16) *ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਰਾਜ (ਡੇਲਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ)* (10) ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਇਹ, ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, *ਸਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਦੇ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਦੇਖੋ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। *ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ *ਕੇਦਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ* (11) 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਨੇੜਿਓਂ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਛੱਡਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਹਾਂ

- 9)) ਏਆਈਆਰ 1954 ਰਾਜ. 290.
- 10)) 1982 CLR, 57.
- 11)) 1977 CrI. ਜੇ. 1230.

ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲੋਂ ਵਧੀਆ ਫੋਰਮ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਆਦਰ ਨਾਲ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੁਝ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਅਭਿਆਸ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਪਾਰਸਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਕੌਮਲ ਰਹਿਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ *ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ।

17. ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਬਾਹਰਲੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸੀਮਾ ਪੂਰੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167(2) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੀ ਕੇਸ ਵੱਲ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ *ਹਰਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ* ਬਨਾਮ *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

18. ਉਪਰੋਕਤ ਖੁਲਾਸੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਿਮਾਂਡ, ਜੋ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਅਤੇ .icreby ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡੀ.ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

IV. ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ